

NAMAZLA TANIŞMA

(Gençler İçin Namaz)

MUHSİN KIRAATİ

Hazırlayan:

İsmail Bendiderya

Kasım Seyidoğlu

Edit:

Şadman Eroğlu

İÇİNDEKİLER

"KULLUK" YARATILIŞIN HEDEFİ	5
NİÇİN VE NASIL "NAMAZ" KILMALIYIZ?	9
1- Bilinç ve Şuurla Olmalıdır:	11
2- Aşk ve Muhabbetle Olmalıdır:	12
3- İhlas ve Samimiyetle Olmalıdır:	13
4- Huşu ve Korkuyla Birlikte Olmalıdır:	13
NAMAZ İÇİN HAZIRLIK	15
NAMAZIN KABULÜ	18
İBADETLERİN KABUL EDİLMESİNİN ŞARTLARI..	19
1- İman	19
2- Velâyet	19
3- Takva (Allah Korkusu)	20
4- Başkalarının Hak ve Hukukuna Riayet Etmek	21
VAHİY AYNASINDA NAMAZ	25
NAMAZLA BİRLİKTE	29
Namaza Hazırlık	29
Ezan, İslâmî Düzenin Sloganı	32
Niyet	34
Nasıl İhlaslı Olabiliriz?	37
ALLAH-U EKBER	43
FATİHA SURESİ	47
EY RAHİM OLAN ALLAH'IM!	51
KALP HUZURU, NAMAZIN RUHUDUR	55
ALLAH'IN VELİLERİNİN NAMAZI	59

NAMAZIN SONU	63
DUA VE TESBİHAT	65
CUMA VE CEMAAT NMAZLARI	67
SON SÖZ... ..	69

"KULLUK" YARATILIŞIN HEDEFİ

Şimdiye kadar, başkalarının iyilik, yardım ve sevgilerine karşılık, onlara hiç teşekkür ettiniz mi ? Elbette ki evet...

Niye?

Çünkü insanın akıl ve vicdanı, iyilik ve iyileri övmeyi ve başkalarının iyilik ve sevgilerine karşılık onlara teşekkür etmeyi emreder.

Demek ki nimet, ve iyiliğe karşı teşekkür etmek insanın boynuna borçtur. Teşekkür etmedeki temel yaptırım, insanın idrak, şuur ve vicdanıdır. Hatta eğer bir arkadaşımız, derslerimizde bize yardımcı olur, kitap ve defterini bize emanet verir, ders hakkındaki sorularımıza cevap vermek suretiyle kılavuzluk edip, geri kaldığımız derslerimizi telafi etmek için bize yardımda bulunur, ders çalışmamız için gerekli olan araç ve gereçleri temin edip bu konudaki sorunlarımızı

hallederse ve... bütün bu konularda kendimizi ona karşı borçlu bilir ve elimizden geldiği kadar onun bu iyilik ve yardımlarını karşılıksız bırakmamaya ve ona, can-ı gönülden teşekkür etmeye gayret ederiz.

Şüphesiz ki, en güzel ve en üstün nimetleri, bizim ihtiyar ve irademize veren, Allah-u Teâlâ'dır.

Bize akıl, can, irade, fikir ve çeşitli kabiliyetler bahşetmiş.

Dünya hayatımızı düzene sokmamız, saadet ve mutluluk içinde hayat sürmemiz için yol gösterici ilahi önderler göndermiştik.

Varlık ve hayatımız sadece ve sadece O'nun elindedir.

Elimizdeki her şey, yüce yaratıcımız olan Allah'tandır.

O yaratıcımızdır, biz de O'nun yaratık ve kullarıyız.

O ihtiyaçsız, müstağni ve her şeye gücü yetendir, biz ise daima muhtaç, güçsüz, küçük ve de sınırlı kullarız.

Eğer ders çalışabiliyor ve ilim öğrenebiliyorsak, bu O'nun lütuf ve ihsanından, bize olan şefkat ve rahmetindendir, ki bizlere öğrenme gücü ve anlama kabiliyeti vermiştir.

Eğer nefes alabilir ve hayatımızı sürdürebiliyorsak bu, şefkatli, iyi, kamil ve yüce rabbimizin bizim için yarattığı güzel ortam ve imkanlar sayesinde...

Böyle bir "güçsüz yaratık"dan, ibadet ve kulluktan başka bir şey beklenebilir mi?

Acaba "güçsüz bir yaratık"tan, o yüce yaratığın huzurunda dua, huşu ve alçakgönüllülük içinde eğilme, muhtaç ve küçük bir kul olduğunu itiraf etmekten başka ne beklenebilir?

Allah-u Teâlâ'nın her çeşit gizli ve açık nimetlerinden yararlanan bir insandan, bütün bu nimetlerin sahibi olan yüce Allah'a, şükür ve hamdetmesinden başka bir şey beklenebilir mi?

Biz, akıllı ve vicdan sahibiyiz, hakkı tanırız ve teşekkür etmesini biliriz, kuluz ve ihtiyaç sahibiyiz. Ve eğer yüce yaratıcımız olan Allah-u Teâlâ'nın huzurunda alnımızı toprağa koyuyor ve ibadet edip namaz kılıyor, ihtiyaçlarımızı istiyor ve gönlümüzdeki şeyleri Allah'a açıyorsak "O'nun Rabliğini" ve kendimizin "kulluğunu" ortaya koyup bunu itiraf ettiğimiz içindir.

Eğer ibadet etmezsek, yaratılışın asıl hedefinden uzaklaşmışız demektir. Çünkü Allah-u Teâlâ, bizim asıl yaratılış hedefimizin, sadece kendisine ibadet olduğunu bildirdiği yüce kitabı Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

"Ben cinleri ve insanlar, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım"

(Zâriyat Suresi: 56)

Kur'an-ı Kerim'in başka bir ayetinde de buyuruyor ki:

"Bana ibadet ediniz, işte doğru yol budur."

(Yâsin Suresi: 61)

Öyleyse, eğer biz, Allah'ın emirlerine itaat ederek kulluk vazifemizi yerine getirmezsek ve O'nun bize gönderdiği ilahi düzen ve hükümlere tabi olmazsak hem nankörlük ederek O'nun rahmetinden uzaklaşmış, hem asıl yaratılış hedefimizi inkar etmiş ve hem de bütün nimetlerin sahibi olan Allah-u Teâlâ'yı tanımamış oluruz.

Allah'a kulluk etmeyen bir kimse, şeytanın, tâğutların ve Allah'ın düşmanı olan zalim ve zorba güçlerin hile ve tuzaklarına düşmekten kendisini kurtaramaz.

Allah'a ibadet ve kulluk etmek, insanı zalim ve zorba güçlerin kölesi ve uşağı olmaktan kurtarıp izzet ve şeref makamına yüceltir.

* * *

NİÇİN VE NASIL "NAMAZ" KILMALIYIZ?

Namaz kılmamızda, Allah-u Teâlâ'nın herhangi bir menfaati olmayacağı gibi namaz kılmamamız halinde de yine O'na hiçbir zararı olmaz. Eğer namaz kılsak, nefsin temizliğine ve ruh esenliğine kavuşacak, pislik ve kötülüklerden uzaklaşacak olan kendimiziz; eğer kılmazsak namazın manevî ve içtimaî bereket ve faydalarından mahrum olacak ve ahirette de nankörlüğümüz ve Allah-u Teâlâ'dan uzaklaşıp kötülük ve pisliklere bulaştığımız için ceza ve azap görecektir olan da yine biz olacağız.

Saâdet ve mutluluğa, yüce insanî değer ve makamlara ulaşmamız, ancak Allah'a kulluk ve O'na ibadet sayesinde mümkün olur ve bu kulluk ve ibadet de, ancak Allah-u Teâlâ'nın emri olan "namaz"la yerine getirilebilir.

Demek ki, günde beş vakit namaz kılmamız, bizim kulluk ve ibadetimiz, Allah-u Teâlâ'nın huzurunda ihtiyaç ve dileklerimizi dile getirmemiz ve bize verilen nimetlere karşı şükretmemizdir.

Bu ibadet, daima Allah'ı anmamıza ve Allah'ı anmamız da kötülüklere, günah, zulüm ve fesada düşmememize sebep olur.

Allah'a kul olan bir kimse, artık şeytanın esiri, arzu ve heveslerinin kölesi olmaz.

Namaz kılarak Allah'ın emrine boyun eğen ve böylece O'na teslim olan bar insan, artık tağutlara ve şeytani güçlere boyun eğip teslim olmaz.

Hayatımızın son lahzasına kadar, gece ve gündüzün her anında Allah-u Teâlâ'yı daima hatırlamamız ve Allah'ın zikrinin kalbimizde yer etmesi için namaz kılıyoruz. Allah-u Teâlâ'ya bu şekilde yönelmemiz, kul olduğumuzu, O'nun Rabb'imiz, sahibimiz ve tek hakimimiz olduğunu ve hiç bir kulun da hiç bir zaman için, kendi sahibinin istek ve emirlerine aykırı davranışlarda bulunmaması gerektiği gerçeğini unutmamamıza sebep olur.

Kur'an-ı Kerim'de buyruluyor ki:

"...Beni zikretmek için dosdoğru namaz kıl."

(Tâhâ Suresi:14)

Diğer bir ayet-i kerimede de buyuruyor ki:

"Çünkü namaz, iğrenç ve kötü şeylerden vazgeçirir..."

(Ankebut Suresi:45)

O halde namazı nasıl kılmak gerekir?

Gerçi, şefkatli Rabb'imizin rızasına ulaştıracak olan ihlas ve tevazuyla yapılan her iş ve hareket bir çeşit ibadet sayılır ama, yaratıcımız, ilah ve rabbimiz O olduğuna ve bizim de devamlı emirlerine uymamız gereken kulları olduğumuza göre, hangi hareket ve sözlerle O'na ibadet edeceğimizi ve kulluk görevimizi nasıl yerine getireceğimizi kendisi belirler ve bizim, O'nun emrettiği ve razı olup beğendiği şekilde hareket etmemiz gerekir.

Namaz, kıldığımız bu şekliyle, Allah-u Teâlâ'nın istediği ve peygamberinin de buyurduğu şekildedir.

Eğer iyi ve halis bir kul isek ve bu ibadetin bizi Allah'ın rızasına ulaştırmasını istiyorsak, neden ve niçin demeden, bir şey eksiltip arttırmadan, dinimizin fikhî hükümlerinde açıklanan kadarıyla amel etmemiz gerekir.

İbadet ve namazlarımızı Allah'ın, Peygamber'in ve İmamlarımız'ın buyurdıkları şekilde yerine getirebilmemiz için şunlara dikkat etmemiz lazım:

1- Bilinç ve Şuurla Olmalıdır:

Düşünülmeden ve akletmeden, körü körüne yapılan ibadetlerin sevap ve değeri yoktur. Yani, insan namaz kılarken, Allah-u Teâlâ'ya ihlasla yönelmeli, ibadetinin,

zikir ve dualarının, manasını ve kimin karşısında durup neler söylemekte olduğunu iyice bilmelidir.

Yüce İslâm Peygamberi (s.a.a): *"Dikkat ve bilinçle kılınan iki rekat namaz, gaflet içerisinde ibadetle geçen bütün bir geceden daha iyidir."* buyurmaktadır.¹

2- Aşk ve Muhabbetle Olmalıdır:

Tembellik, halsizlik ve uyuşuklukla kılınan namazın, insan üzerinde hiç bir tesiri olmaz. Namaz kılan kimsenin gönlünde, Allah'ın muhabbet ve sevgisinin yer etmiş olması, ona bunca nimetleri bahşeden Allah-u Teâlâ'ya aşk ve iştiyakla yönelik namazını kılması gerekir. Namazını, şefkat ve rahmetiyle, ona bu kadar nimetleri veren yaratıcısına şükrederek, muhabbet ve iştiyakla edâ etmelidir.

Allah Resulü (s.a.a), namazı gözünün nuru olarak nitelendirmekte ve: *"Ezanın sesini duyup ta ilgisiz kalan bir kimse, kendisine yazık etmiştir"* buyurmaktadır.²

İbadet ve namaza olan iştiyak öyle şiddetli olmalıdır ki, namaza davet anlamında ezanın sesini işitmekle her işten elçekip, kâinatın yaratıcısının huzurunda namaza durmak için acele etmelidir.

---

1 - Bihar'ul Envar, c.84, s.259.

2 - Nehc'ul Fesahe, 132. konuşma.

3- İhlas ve Samimiyetle Olmalıdır:

Kur'an-ı Kerim'in emriyle din ve dinle ilgili işlerde ihlas olmalıdır, niyet ve hedef, sadece ve sadece Allah'ın rızası olmalı, başka hedef ve gayeler onlara karışmamalıdır.

"Oysa kendilerine, dini yalnız Allah'a halis kılarak, Allah'ı birleyenler olarak O'na kulluk etmeleri emredilmişti..."

(Beyyine Suresi: 5)

Riya ve gösteriş, bir çeşit şirktir. Yapılan bir işte riyakarlık olursa, o işin hiç bir değeri kalmaz. Allah-u Teâlâ da, kendisinin rızası dışında, gösteriş ve halkı aldatmak için kılınan namazı kabul etmez, ona ecir ve sevap da vermez.

İhlas ve samimiyetsiz ibadet, cansız bedenden farksızdır. Namazın ruhu, ondaki ihlas ve samimiyettir.

4- Huşu ve Korkuyla Birlikte Olmalıdır:

Bazıları namazda çok dalgındırlar, elleri, başları ve elbiseleriyle oynarlar, o tarafa, bu tarafa, şuna buna bakarlar. Hem namaz kılarlar hem de etraftaki konuşmalara kulak asarlar. Bunlarda bedenî sükunet ve kalp dikkati olmaz. Bütün saydığımız bu hasletler kişilerin namazlarında tevazu ve huşu (Allah korkusu)nun olmadığının nişaneleridir.

Namazda huşu içerisinde olmak; namaz kılanın, kalbi Allah'la ve yönelişi yaratıcısına olmalıdır; bedenî huzur ve ruhî itminanı olmalı, gerçekten de her

şahsiyetten ve her makamdan daha yüce, her güçlüden daha güçlü olan yüce Allah'ın huzurunda olduğunu, içten hissetmelidir.

Bir hadis-i şerifte: *"Allah'a sanki O'nu görüyormuşsunuz gibi ibadet edin"*³ buyrulmaktadır.

Eğer bu hal ve durum üzerinde bulunursanız, Allah-u Teâlâ'nın, "gerçek mü'minler" olarak vasıflandırdığı merhaleye ulaşırsınız. Bunların sıfatlarından birisini Allah-u Teâlâ şöyle beyan ediyor:

"O mü'minler ki namazlarında huşu içerisindedirler."

(Mü'minun Suresi: 2)

Allah-u Teâlâ'nın beğendiği bu vasıflardaki namazla; peygamberlerin, imamların, pâk ve üstün insanların namazlarıyla kendi namazını karşılaştıran bir insan, kendisinden ve de kıldığı namazdan utanç duyar.

Keşke Allah-u Teâlâ'nın beğenip kabul edeceği namazı kılmaya muvaffak olabilseydik! Allah, böyle bir namaza pek büyük sevap ve mükafat verir...

Namazı devamlı ve de düzgün bir şekilde kılmak gerekir. Çünkü namaz konusunda gevşeklik, önem vermeme ve de bazen kılıp bazen kılmama büyük bir günahdır.

* * *

---

3 - Misbah'üş Şeria, s.8.

NAMAZ İÇİN HAZIRLIK

Eğer ergenlik (olgunluk, buluğ ve mükellef olma) çağına ulaşmışsanız ne mutlu size. Çünkü bu yaşta, Allah-u Teâlâ'nın kelamına, sizleri muhatap kabul etmesine lâyık olmuşsunuz ve Allah-u Teâlâ, bu yaşta sizlerden, namaz gibi bir ibadeti yerine getirmenizi istemektedir. Bu bir nimettir ve bu nimet için bayram yapmak gerekir: "Ergenlik Bayramı"!

Erkek çocuklar 15, kız çocuklar 9 yaşını doldurdıkları zaman ergenlik, yani mükellef olma çağına ulaşmışlar demektir. İşte bu çağda, Allah-u Teâlâ'nın emirlerini yerine getirmeleri, kötülük ve haramlardan kaçınmaları gerekir.

Ergenlik çağına ulaşmamışsanız bile, yine de namaz kılın. Çünkü böyle yapmakla, namazı ve namazla ilgili hükümleri doğru bir şekilde öğrenirsiniz. Böylece, bu mukaddes vazife ve ibadete alışırsınız ve

erginlik çağına ulaşp üzerinize namaz kılmak farz olduğu zaman, hem namaz kılarken zorlanmazsınız ve hem de namazla ilgili hükümleri daha kolay bir şekilde yerine getirebilirsiniz.

Elbette bilirsiniz ki, namazla mükellef olmak için erginlik çağına ulaşmış olmanın dışında, başka şartlar da vardır; örnek olarak, güçlü, iradeli ve akıllı olmak gibi. Yani eğer birisi deli ve ahmak olur, iradesini kullanamayacak bir duruma düşer, gücü olmaz ya da erginlik çağına ulaşmamışsa, Allah-u Teâlâ'nın emirleri olan şariat hükümlerini yerine getirmek, ona farz olmaz.

Ama siz, yine de, namazı ve namazla ilgili hukukları öğrenin, doğru bir şekilde namaz kılmaya kendinizi alıştırm, Allah-u Teâlâ'yı anmakla, kalbinizi hazır hale getirin. Ancak bu şekilde, Allah'ın emirlerini en güzel bir şekilde yerine getirebilmek için, her açıdan hazır hale gelmeniz mümkün olur.

Düşmanla savaşmak ve savaş meydanında zafer kazanmak için nasıl ki daha önceden bir takım eğitim ve ihtiyaçlara gerek görülüyorsa, nefis ve şeytan düşmanına karşı verilecek mücadele ve savaşta da, namaz ve ibadet gibi hazırlıklara ihtiyaç vardır.

Unutmayınız ki, eğer önceden, kalp ve ruhunuzu, devamlı ve en güzel bir şekilde yapılması gereken bu ibadet için diri tutmazsanız, bu ibadet size farz olduğu zaman, bunu yerine getirmeniz çok zor ve de çok ağır olacaktır.

* * *

NAMAZIN KABULÜ

Namazı, doğru ve sahih kılmak iyi bir mertebedir.

Allah indinde kabul edilebilecek bir namaz kılmak ise daha üstün bir mertebedir!..

Ders yılı içerisinde siz çok iyi ders çalışabilirsiniz, ama sene sonunda sizin iyi not alıp sınıf geçmeniz bundan daha önemlidir.

İnsan, namaz ve ibadetlerini her zaman edâ edebilir; ama bunlarda yaptığı eksiklik ve zayıflık yüzünden, Allah-u Teâlâ'nın katında kabul görmeyebilir.

Bir öğrenci iyi ders çalıştığı için iyi not alsa da, onun ahlaki durumu ve arkadaşlarıyla geçinme alışkanlığı, öğretmenin istediği şekilde olmayabilir.

Demek ki, namazdaki en üstün değer, onun Allah tarafından kabul edilmesidir. Allah-u Teâlâ'nın

huzuruna, O'nun kabul edip razı olacağı bir namazla çıkmaya çalışmalıyız.

Hz. Ali (a.s) buyuruyor ki:

*"Yaptığınız işin kendisinden ziyade, onun kabul olunması konusuna önem veriniz."*⁴

İBADETLERİN KABUL EDİLMESİNİN ŞARTLARI

1- İman

Namazın kabul edilmesinin ilk şartı, Allah'a ve O'nun dini olan İslâm'a inanmaktır. Eğer bir kimse bütün ömrünü ibadet ve namazla geçirir, ama kalbinde ona inancı olmazsa, onun yaptığı ibadetler ve kıldığı namazlar kabul edilmez. Sadece namaz konusunda değil, yapılan diğer bütün iyiliklerin kabul edilmesi için, iman şarttır. Bundan dolayı, Allah'a inanmayan kafirlerin yaptıkları iyi ve hayırlı işlerin hiç bir değeri yoktur ve yaptıkları bu iyi işler için de onlara sevap ve mükafat verilmez.⁵

2- Velâyet

Allah-u Teâlâ'nın, bir kimsenin ibadetini kabul etmesi için, o kimsenin Allah'ı, Peygamberi ve Masum İmamları * kabul etmesi, onlara iman edip itaat etmesi

---

4 - Bihar'ul Envar, c.71, s.173.

5 - Enbiya, 94.

* - Bu Şia fikhınca kabul edilen bir esastır. (çev.)

ve onları kendi rehberi olarak kabul edip onların emirlerini yerine getirmesi gerekir. Velâyet inancı olmadan yapılan ibadetler kabul edilmez.

Bu konuda Hz. İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyuruyor:

*"Allah-u Teâlâ, bizim velâyet ve rehberliğimizi kabul etmeyen bir kimsenin hiç bir amel ve ibadetini kabul edmez."*⁶

Ehl-i Beyt'ten uzak bir dindarlığın ve masum imamların rehberliğine inanmadan yapılan ibadetlerin hiç bir faydasının olmadığı ve hatta bazen insanın yoldan sapmasına bile sebep olduğu açıktır. Velâyet, doğru ve hak olan rehberlik çizgisinin kabulüdür ve bu da semavî ve ilahî olan rehberlerin şahsında tecessüm etmiştir.

3- Takva (Allah Korkusu)

Takva, Allah'tan korkmak, günahlardan kaçınmak ve haramları terketmektir. Takvasız birisinin yaptığı amel ve ibadetlerinin hiçbir değeri olmaz. Allah korusun; hırsızlık yapıp da çaldığı şeyleri fakirlere sadaka olarak veren, cihad edip de halkın mallarını gasbedip alan birisinin verdiği sadakanın da, yaptığı cihadın da hiç bir sevabı olmaz.

Bir ibadet olarak namaz da, ancak takva ile kılınırsa, Allah-u Teâlâ katında makbul olur. Allah,

---

6 - Usul-u Kâfî, c.1, s.430.

günahkar, başıboş ve sorumsuz insanların namazlarını kabul etmez.

Bu konuda Allah-u Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur:

"...Allah, sadece takva sahiplerinden kabul eder."

(Maide Suresi: 27)

4- Başkalarının Hak ve Hukukuna Riayet Etmek

Namaz, insanı Allah'a yaklaştırmayı gereken ibadetlerden biridir. Namaz kılan birisi, eğer yaptığı bazı işler yüzünden Allah'tan ve Allah'ın rızasından uzaklaşıyorsa, kıldığı namazlar, onu Allah'a yaklaştırmaya nasıl vesile olabilir?

Borçlu olup da halka alacaklarını vermeyenler,

Üzerine zekat ve hums vacib olup da bunları vermekten kaçınanlar,

Müslüman kardeşinin gıybetini yapıp başkalarına iftira edenler,

Müslümanlarla kardeşlik ilişkilerini koparanlar,

Kalbinde başkalarına karşı kötü niyetler besleyip de onlara karşı olan düşmanlığını gönlünde gizleyenler,

Başkalarıyla, anne, baba ve diğer ev halkıyla olan ilişkilerinde kötü davranışlarda bulunup onlara acı ve ıstırap çektirenler...

Yukarda saydığımız işlerin hepsi, şöyle veya böyle, diğer insanların hak ve hukukunu çiğnemeye ve böylece de Allah'ın rızasından uzaklaşmaya sebep olur. Bu işleri yapan birisinin, namazının Allah tarafından kabul edilmesi gibi abes bir beklentiye kapılmaması gerekir.

Namaz kılan birisi, nasıl ki namaz kılmakla Allah-u Teâlâ ile olan bağını kuvvetlendirmek istiyorsa, aynı zamanda mü'minlerle dostluk, samimiyet ve kardeşlik bağını güçlendirmeli, hiç kimsenin hak ve hukukunu çiğnememeli ve bir insana zulüm ve haksızlık etmemelidir.

Hiz. Resulullah'tan (s.a.a) nakledilen bir hadis-i şerifte şöyle buyruluyor:

*"Allah-u Teâlâ, hanımına zulmedip haksızlık eden bir erkekle, kocasına haksızlık edip eziyet eden bir kadının namaz ve iyiliklerini kabul etmez ve onlara hiç bir sevap ve ecir de vermez."*⁷

İmam Cafer Sadık hazretleri de: *"Kendisine haksızlık etmiş olsalar bile, anne ve babasına kızgın ve sinirli sert bakışlarla bakan bir çocuğun namazları kabul olmaz."*⁸ diye buyurmaktadır.

Kıldığımız namazların Allah katında kabul edilip-edilmediğini nasıl anlayabiliriz? Bu konuda İmam

---

7 - Vesâil'uş Şia, c.14, s. 116.

8 - Usul-i Kâfî, c.2, s.349.

Cafer Sadık'tan (a.s) çok ilgi çekici bir hadis rivayet edilmektedir:

"Namazının kabul edilip edilmediğini öğrenmek isteyen bir kimse, kıldığı namazın onu kötülük ve günahlardan alıkoyup alıkoymadığına baksın. Kıldığı namaz onu ne derece günahlardan alıkoyuyorsa o derece de kabul ediliyor demektir!"⁹

Geliniz, namazlarımızın, bizim için eğitim ve olgunluk mektebi olması yolunda gayret gösterelim. Namazlarımızda da dediğimiz gibi kendimizi Allah'ın kulu; Allah'a kul olmanın şartının da Allah'ın indirdiği şeriat kanunlarına itaat etmek, günah ve kötülükleri terk etmek olduğunu bilelim.

Ancak bu şekilde olursa, namazlarımızdan, Allah-u Teâlâ'ya yaptığımız dualardan lezzet alabilir ve aynı zamanda kıldığımız namazlardan yorulmaz, aksine huzur ve mutluluk duyarız.

Allah'ım!

Bize kıldığımız namazların, yaptığımız ibadetlerin huzur ve lezzetini tattır ve namazlarımızı katında kabul edilen namazlardan kıl...

Bir Müslüman için;

"Allah'ım!..

Senin buyurduğun için itaat ettim,

Senin istediğin için yerine getirdin,

---

9 - Bihar'ul Envar, c.82, s.198.

Senin vazife kıldığın için, neden ve niçin demeden teslim oldum!" diyerek, kendisini namazlarda ve diğer ibadetlerde Allah-u Teâlâ'nın emirlerini yerine getiren birisi olarak hissetmesinden daha büyük bir sevinç ve mutluluk olur mu?

İşte budur Müslümanlık: Allah-u Teâlâ'nın emirlerine teslim olmak!..

* * *

VAHİY AYNASINDA NAMAZ

Namazın mana, değer, fayda ve sırlarını beyan eden yüzlerce ayet ve hadis vardır. Bu kadar ayet ve hadis arasında, namazın gerçek mahiyetini ortaya koyan bazı noktalara kısaca değinelim.¹⁰

Namaz, peygamberlerin, kendi çocuklarına yaptıkları en önemli tavsiyelerdendir.

Namaz, gafleti giderip Allah-u Teâlâ'yı hatırlatır.

Namaz, Hz. Peygamber Efendimizin göz nurudur.

Namaz, kibri giderir, kederli ve üzüntülü anlarda insana umut ve güç verir, ayrıca ilahi nimetlere şükrün nişanesidir.

---

10 - Bu vasıfların hepsi ayet ve hadislerden alınmıştır; ama konunun kısa ve öz olarak ele alınması istendiğinden dolayı Arapça metinleri yazılmamıştır.

Namaz, dinin direği, İslâm'ın bayrağı, cennetin anahtarı ve halkı ölçüp tanıma vesilesidir.

Namaz, insanın, kendi yaratıcısıyla irtibat kurmasıdır. Günahları giderir. Maddî olan insana, manevî boyut kazandırır. En iyi başkaldırıdır. İnsanın üzerinden hiç bir zaman düşmeyen bir ibadettir ve de takva sahibi bir mü'minin Allah'a yakınlaşması için bir vesiledir.

Namaz, put kıran İbrahim Peygamber'in (a.s) sünnetinin ihyası, Muhammed'in (s.a.a) ahlak ve tercüme-i hali ve de Hüseyin (a.s)in hedef ve arzusudur.

Namaz, şeytanın ayaklar altında çiğnenmesi, Allah'ın hoşnut ve razı edilmesi; Yüce Yaratıcının huzurunda bulunmadır.

Namaz, zayıf, güçsüz ve küçük bir yaratığın, büyük yüce ve kudreti olan "Allah" ile ilişki ve bağıdır.

Hız. İsa (a.s.) daha beşikteyken: *"Allah bana namaz kılmayı emretti"* diye buyurmuştur.

İmam Sadık (a.s) vefat anında: *"Namazı küçümseyen bir kimse şefa'atimizden mahrum olacaktır."* diye buyurmuştur.

Hız. Ali (a.s) "Sıffın'de" savaşın en kızgın anında namaz vakti girdiği için, savaştan elçekip namaz kılmıştır.

İmam Hüseyin (a.s), düşmanın ok yağmuru altında namaza durarak, namazın ve Allah yolunun kurbanı oldu.

Allah'ın Resulü (s.a.a) namazını, ayakları şişinceye kadar uzatırdı.

Hz. Ali (a.s), namazda, Allah'tan başka diğer bütün her şeyden irtibatını keserek, bütün benliğiyle Allah'a yöneliyordu.

Namaz kılmayan kimselerin cezası cehennem ateşidir.

"Namaz kılıp da ona önem vermeyen, onu hafife alanların vay haline..."

(Mâun Suresi: 5)

Hz. Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

*"Namazı kasten terkeden kimse, İslâm'dan çıkıp küfre düşmüştür."*¹¹

Başka bir hadis-i şerifte de şöyle buyurmuştur:

*"Allah-u Teâlâ, Namazı hafife alıp küçümseyen kimsenin ömründen ve malından bereketi kaldırır, yaptığı iyiliklerin ecrini vermez; duaları kabul edilmez, ölüm anında açlık, susuzluk ve zillet hisleri içerisinde canını teslim eder, berzahta şiddetli azaplara duçar olur, kıyamet gününde de hesabı çok zorlaştırılır."*¹²

---

11 - Muhaccet'ul Beyzâ, c.1, s.301.

12 - Vesâil'uş Şia, c.2, s.43.

Namaz, buhran ve kiriz dönemlerinde, insanın en büyük manevî desteğidir.

Namaz, ibadetlerin en iyisidir.

Takva sahibi bir insanın kılacağı iki rekat namaz, lâubâlî kimsenin kılacağı bin rekat namazdan daha hayırlıdır.

Gerçek mü'minler, namazlarında, bütün varlıklarıyla Allah'a yönelenlerdir.

Bu bölümün sonunda, İmam-ı Ümmet'in (r.a.) namaz hakkındaki buyruklarının bazılarını hatırlatmamız uygun olur kanaatindeyim:

"İslâm'da hiç bir farz, namazdan daha üstün değildir... Namaz, milletin hazinesidir... Namaz, insanı oluşturan bir fabrikadır... Namaz, bir ümmetten pislik ve kötülüğü giderir... Bugün sorumluluk günüdür, camileri boş bırakmayınız...

En üstün zikir, namazdır... Bu sağlam kaleleri çok güzel koruyunuz, demeyiniz ki "inkılap yaptık, şimdi de devamlı slogan atmalıyız" hayır, namaz kılınız, namaz her slogandan daha üstündür...

Şeytanlar, tağutlar namazdan korkuyorlar, camilerden korkuyorlar..."¹³

* * *

---

13 - Sahife-i Nur, c.12, s.148-149.

NAMAZLA BİRLİKTE

Şu ana kadar işlediğimiz konu, namazın aslı, onun ehemmiyet, fayda ve değeri hakkındaydı.

Şimdi, namazın içeriğine yönelip onun mana ve gizli sırlarından çeşitli dersler çıkarmaya ve bu yolla namazlarımıza yeni bir ruh kazandırmaya, bu büyük ve günlük ibadetten daha fazla istifade etmeye muvaffak olmanın yolunu öğrenmeye çalışalım.

Namaza Hazırlık

Namazdan önce, temiz ve pâk olmak gerekir. Hem vücudu pisliklerden temizlemek, hem de fıkıh ve ilmihal kitaplarında belirtildiği üzere abdest, teyemmüm veya gusül etmek şarttır.

Abdest, namaza girmek için izin, bu büyük ibadete girmek için ruhî bir hazırlıktır ve abdest olmadan kılınan namaz batıldır.¹⁴

Abdest, imandan bir cüzdür, kalbi nurlandırır ve manevî bir uyanıklık kazandırır. İmam Rıza'nın (a.s) buyurduğu gibi Allah-u Teâlâ'nın huzurunda ibadete duran bir kimse her türlü necaset ve pislikten temiz; tembellik, halsizlik ve uyuşukluktan uzak olmalı; güçlü ve kudretli olan Allah'ın huzurunda ibadete durmak için, kalbini temiz, pâk ve hazır halde tutmalıdır.¹⁵

Her zaman abdestli bulunmak çok iyidir. Hatta abdestli olarak yatmak, geceyi ibadetle geçirmek gibidir. Dua, ziyaret, Kur'an-ı Kerim okumak, mutalaa... vb. gibi diğer bir çok ibadî işler için de abdestli olunması konusunda tavsiyeler verilmiştir; abdestsiz olarak Kur'an-ı Kerim'in ayetlerine, Allah'ın, Peygamber'in ve Masum imamların isimlerine de el sürülmemelidir.

Elbette ki, beden ve elbiselerinin zahiri ve görünen temizliği de, abdestli bulunmanın dışında, kalbin de ikiyüzlülük, kıskançlık, kin ve nefretten temiz; vücut azalarının, diğer hür türlü cürüm ve gûnahtan uzak olması gerekir.

---

14 - İmam Sadık (a.s) buyurmuştur ki: "*Abdest olmadan, namaz olmaz.*" Vesâil, c.1, s.256.

15 - Vesâil, c.1, s.257.

Acaba, beden ve elbiseler temiz olur da kalb ve ruh temiz olmazsa, bu bir nevi nifak sayılmaz mı? O halde, hem bedenî ve zahirî temizliğe ve hem de kalp ve ruh temizliğine dikkat etmeliyiz. Allah-u Teâlâ'nın huzuruna daha edepli ve de daha uygun bir şekilde çıkmamız, ancak bunlardan sonra mümkün olur.

Cünüp olan kimseler için gusül etmek (boy abdesti almak) farzdır ve bu da, özel bir şekilde, bütün vücudun yıkanmasıyla mümkün olabilir. Suyun bulunmadığı veya suyun vücuda zararlı olup da gusül ve abdest almanın mümkün olmadığı zamanlarda teyemmüm etmek gerekir.¹⁶

Namaz kılmak isteyen birisinin, bedenini de örtmesi gerekir. (Kadınlarda yüz, bileklere kadar eller ve topuklara kadar ayaklar dışında bütün beden; erkekler de ise iki avret yerinin* örtülmesi).

İnsanın, namazda temiz, beyaz ve güzel kokulu elbiseler giyinmesi daha iyidir; çünkü namaz Allah-u Teâlâ'yla görüşmektir ve edep, burada, en iyi elbiseleri giyinmeyi gerektirir.

---

16 - Gusul, abdest ve teyemmüm ve bunlarla ilgili şartların izahı fıkıh ve ilmihal kitaplarından okunup öğrenilmelidir.

* - İki avret yeri (avreteyn), Şia fıkhında; örtülmesi halinde namazın caiz olacağı; ancak namazın âdabına da aykırı bulunacağı kubur ve dubur'dur. Binaenaleyh buradaki "caiz"ın gerek (ilzam) olmadığı hatırlanmalıdır. -çev-

Namaz kılınan yer ile insanın giyindiği elbiselerin helal olması, başkalarının malı ve gasbedilmiş olmaması gerekir. Namaz kılmak isteyen kimse, kibleyi ve namaz vaktini bilmeli, Müslümanların kiblesi Kâbe'ye yönelerek namaza hazırlanmalıdır. Allah-u Teâlâ sadece bir tarafta değildir; o her yerde hazır ve yaptığımız bütün amelleri gözetmektedir, ama Allah-u Teâlâ'nın mukaddes kıldığı Kâbe'ye yönelmek, İbrahimî tevhid'in, bir tek ilaha ibadet etmenin ve Kâbe'yi bina eden baba ve çocuğun ihlaslarının ihya edilmesidir.

Kible, Müslümanların her konudaki tevhidi tavırlarının da göstergesidir. Sadece namazda değil, aynı zamanda dua, kurban kesme, oturma, yeme, uyuma, ölüyü gömme ve...

Bu, hayatımız boyunca mahbubumuz, maksat, gaye ve mevlamız olan Allah-u Teâlâ'nın evi olan Kâbe'ye yönelme ve Müslümanların safları arasında vahdet ve intizam oluşturma dersini öğretir bize.

Ezan, İslâmî Düzenin Sloganı

Ezan, tevhidi halka ilan etmenin vesilesi, Müslümanların namaz için çağırılması, İslâm'ın güzel ve etkili bir sloganıdır.

Ezanda tekbir, tevhid, Resulullah (s.a.a) Peygamber'in (s.a.a) risaletine ve Emir'ül-mü'minin Hz. Ali'nin (a.s) velayetine şahadet, halkın namaz ve kurtuluşa çağrı vardır.

Ezan, İslâm'ın varlığının ilanı, Müslümanların çağırılması ve dini akidenin öğretilmesidir.

Ezan, sessizliği yırtmak, hayalî mabudlara karşı haykırış, İslâm'ı tanıma sloganı ve Allah'ın dinini savunmaktır.

Müezzinin, İslâm'da özel bir makamı ve kıyamet gününde de üstün bir derecesi vardır.

İlk Müslümanlardan olan Hz. Bilâl Habeşi, İslâm'ın ilk müezzinlerinden olma ve "ezan okuma" şerefine nâil olmuştur.¹⁷

Ezan, bir defa genel duyuru ve namaz vaktinin ulaştığını bildirmek için okunur ve bir defa da özellikle namaza başlarken.

Gerçi ezan müstehaptır; ama İslâm'ın önemli nişaneleri sayıldığından okunmaları önemle vurgulanmıştır.

Allah'a ibadet eden bir Müslüman, ezanla, büyük olan Allah'ın yüce ismini, en yüksek sesle ve en açık bir şekilde bütün dünyaya yankılandırmaktadır.

İşte düşmanın belini kıran, Allah ve İslâm muhaliflerinin ye's ve ümitsizliğe düşmelerine sebep olan, bu tevhidi ve melekutî haykırıştır.

---

17 - Vesâil, c.4, s.614.

Niyet

Niyet, yönelme, kasıt ve kesin karar manasına gelir. Namazda niyet, namaz kılanın sadece Allah-u Teâlâ'nın emrini yerine getirip, O'nun rızasını kazanması, O'na yönelip yaklaşması manasına gelir. Namaz kılanın hedefi, Allah'ın emrini ve kendi sorumluluğunu yerine getirmekten başka bir şey değildir.

Bir Müslüman, bütün işlerinde, özellikle ibadetlerde, Allah'a yakınlaşma niyetini esas almalıdır. Yani Allah rızası için ve O'na yakınlaşma maksadıyla ibadet etmelidir; riya gösteriş veya diğer başka hedefler için değil.

Niyet, namazın rükünlerindendir.

Namaz boyunca, bu dikkat ve yöneliş namaz kılan şahısta bulunmalıdır. Niyetsiz veya maddî ve kötü niyetlerle yapılan amellerin hiç bir değeri yoktur.

Kur'an-ı Kerim'deki "Allah yolunda" tabiri, bir çok işlerde, namaz, cihad, infak ve... kullanılmıştır. Yani bu amellerin, sadece Allah için ve Allah yolunda olması gerekir.

Amellerin kabul edilmesinin şartı, niyettir ve eğer ibadetlerimizde halis niyetimiz olmazsa, yaptıklarımızın karşılığında Allah'tan sevap beklememiz boşunadır. Allah-u Teâlâ, sadece ihlas ve samimiyetle yapılan ibadetleri kabul eder.

Eğer niyet, halis ve ilahî olursa, yapılan işler, az ve küçük olsa da büyük ve değerli olur, ama kötü niyyetlerle ve Allah'ın rızası gözetilmeden yapılan bir çok işlerin hiç bir değer ve faydası olmaz.

Bu konuda İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyuruyor:

"Allah-u Teâlâ, ilahi hedef ve gayeyle yapılan çok küçük bir ameli, halkın gözünde büyütür, ama gösteriş ve halkın dikkatini çekmek için yapılan büyük ve fazla ameli halkın gözünde küçültür."

Demek ki, ibadet ve işlerimizi Allah rızası için yapmalıyız. Kalpler Allah'ın yed-i kudretindedir, izzet, şeref, itibar ve sevgi veren O'dur. Allah-u Teâlâ lââyık ve halis kullarını kesinlikle unutmaz ve onların sevgilerini halkın kalbine sokacak; onlara yücelik ve üstünlük verecektir.

O halde, ibadet ve namazlarımızda gözeteceğimiz tek hedef Allah olmalıdır, halk değil. Allah'tan başka hiç kimsenin kalbimize sirayet etmesine imkan vermemeli ve halkın beğenip memnun olmasından daha çok, Allah'ın beğenip razı olmasına önem vermeliyiz.

Elbette ki niyet ve amelde samimi ve ihlaslı olmak çok zor ve de ağır bir şeydir; şeytan, çeşitli hile ve desiselerle, Allah'ın rızası dışındaki hedeflerin kalplerimize girmesi için çalışmaktadır. Ama biz, her işimizi Allah rızası istikametinde yapabilmek için şeytan ve nefisle mücadele etmeliyiz.

Hız. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:

*"İşin, ilmin, düşmanlık ve nefretin, alıp almaman, konuşup konuşmaman sadece Allah rızası için olmalıdır."*¹⁸

Eğer insan, bütün işlerine rabbani bir renk verirse, ibadet olmayan işleri de ibadet olur, çünkü bütün hayatı rahmanî ve rabbanî bir renk almıştır.

Niyet, her zaman ve her yerde, namazın hepsi Allah içindir, manasınadır. Eğer bu olmazsa, namaz ve niyet batıl ve geçersiz sayılır.

Hatta eğer birisi, özel bir mekanda, özel bir zaman ve halet içerisinde namaz kılsa da, hedeflediği amaç Allah'tan başka birisi olursa, onun ameli yine de batıl olur. Mesela bir insan, Allah'tan başka birisi için camiye gider, riya ve gösteriş için cemaat namazına katılır veya halk görsün diye rüku ve secdelerini uzatırsa bütün bu yaptıkları boşunadır ve "niyetteki ihlas"la uyuşmaz.

Sadece Allah için çalışan bir insan yorulmaz, ümitsizliğe kapılmaz, halkın ilgisizliğinden dolayı üzülmez, başkaları teşvik etmedi diye zaaf göstermez ve samimiyet, insana öyle bir güç ve kuvvet verir ki, bu güç ve kuvvet, insanî, her zaman ve her yerde yorgunluk, ye's ve ümitsizliğe düşmekten alıkoyup iyi ve hayırlı işlere sürükler.

Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:

---

18 - Fihrist-i Gurer'il Hikem, İhlas Bölümü.

*"İhlasla yapılan ameller hariç, diğer bütün ameller, faydasız, kof ve batıldır."*¹⁹

Zahiren birbirine benzeyen iki işin, hangisinin niyeti daha halis ve daha iyi olursa, o işin değeri daha fazla olur. Mesela, birisine bıçak çeken birisi ile cerrah bir doktor, insanın karnını yarma konusunda aynı işi yapmaktadırlar; ama bunlardan birincisini zindana götürürler, diğerine ise para verip teşekkür ederler. Çünkü birincisi düşmanlık ve adamı öldürmek amacıyla karnı kesiyor, ikincisi ise iyilik, sevgi ve yaşatmak niyetiyle bu işi yapıyor!

Demek ki niyet, bütün ibadetlerin mayasıdır. Hz. Ali (a.s) nin buyurduğu gibi:

*"Niyet, yapılan işin esasıdır."*²⁰

Aynı şekilde birbirlerinin yanında namaz kılan iki insanın; zahiren her ikisi de aynı işi yaptığı halde, bunların içerisinden niyeti daha iyi ve daha ihlaslı olan kimsenin namazı, daha değerli ve daha makbul sayılır.

Nasıl İhlaslı Olabiliriz?

İhlaslı olmak için, itikad, düşünce ve dini anlayışlara dikkat etmek gerekir. İnsanın bakış açısı onun niyetine de tesir eder.

Örnek olarak, eğer biz inanırsak ki:

---

19 - Fihrist-i Gurer'il Hikem, İhlas Bölümü.

20 - Fihrist-i Gurer'il Hikem, Niyet Bölümü.

- İnsan yaratıkların en üstünü, Allah'ın yeryüzündeki halifesi, yaratılışın özü ve hedefidir.

- Amellerimizin hesabını soracak olan Allah-u Teâlâ'dır, O'dur bizim mükafatımızı verecek olan ve hatta en küçük ve cüz'î amellerimize; niyetimizin pâk ve temiz olması halinde büyük ecirler verecek olan da yine O'dur.

- Büyük ve küçük bütün kötü amellerimizin hesabı eksiksiz olarak bizden sorulacak ve insan dünya ve ahirette amellerinin neticesini görecek.

- Allah-u Teâlâ bizim kötü amel ve ayıplarımızı örtüp, iyiliklerimizi açığa çıkarır.

- İnsanın kıymet ve değeri "cennettir", bunun dışında, insan kendisini hangi kıymet ve değer karşılığında satarsa satsın hakikatte zarar etmiştir. İnsanın, dünyayı kendi değerinin karşılığı olarak kabul etmesi kötü bir ticarettir.²¹

- İnsanın amellerinin alıcısı Allah-u Teâlâ'dır ve insan, amellerinde Allah'la alış-veriş halindedir ve de hesabı O'na verecektir.

- Bizim her neyimiz varsa Allah'tadır, velinimetimiz, sahibimiz rahman ve rahim olan O'dur.

---

21 - "Dünyayı kendisine fiyat biçmek, ne de kötü bir ticarettir." Nehc'ul Belaga, 32. Hutbe.

- İnsan, birbirine zıt olan iki şeyin sevgisini kalbinde barındıramaz.²² Ya Allah sevgisi ya dünya sevgisi... Ya Allah aşkı ya halk ve maddîyat aşkı... Bu ikisinden, birini tercih etmelidir.

- Dünya çabuk solan bir çiçektir, öyle bir çiçektir ki hiç bir kimse için açmadı ve hiç bir kimse için vefa göstermedi. Allah-u Teâlâ, dünyayı az bir menfaat; aldatıcı bir böbürlenme ve oyalanma olarak tavsif etmiştir.

- Kıyamet ve hesap gününde bütün vasıta ve şefaathiler geçersiz olur; insana fayda sağlayacak olan, takva ve ihlasla yapılan salih amel ve ibadetlerdir. O gün herkes kendi derdine düşecek; dünyada kendilerine gönül bağladığımız kimselerin hiç birisi bize bir fayda sağlayamayacaktır. Orada herkes kendi amellerinin karşılığını görecektir ve herkes ektiğini biçecektir.

- Riya ve gösteriş yapanlar her ne kadar dünyada halkı aldatabiliyorsa da, ahiret gününde rezil ve rüsva olacak ve de amellerinin boşa gittiğini anlayacaktır.

Evet!..

Eğer bütün bunlara gönülden inanırsak; ihlas ve samimiyete daha çok yaklaşır, Allah'tan başkası için yaptığımız ameller azalır, halkın görüş ve beğenisi bizim için önemini yitirir. Bizim için gerçek muharrik

---

22 - "Allah bir adamın göğüs boşluğunda iki kalp (gönül) yaratmadı..." (Ahzab, 4).

ve asıl hedef Allah'ın rızası, Allah'ın isteği ve Allah'ın vereceği ecir ve sevap olur.

Biz Allah'ı göremiyorsak, Allah bizi görmektedir.

Eğer işin içinde azap ve ceza olmasa da, Allah-u Teâlâ'ya, verdiği nimetler karşılığında şükretmek ve kulluk vazifesini yerine getirmek için, ihlaslı bir şekilde ibadet etmeli ve yasaklardan kaçınmalıyız. Âlem Allah'ın huzurudur, Allah'ın huzurunda günah ve kötülük yapmamalıyız.

Dünya, ilahi nimetlerin bize sunulduğu bir sofradır, Allah'tan başka birisine yönelip Allah'a ve verdiği nimetlere karşı, riya, gösteriş ve nankörlük yapmamalıyız. İbadet, sadece cehennem korkusu ve cennete ulaşma hedefi için değil, Allah'ın ibadet edilmeye lâyık olduğu için yapılmalıdır. Böyle bir ibadet "özgür insanların ibadeti"dir, ki Emir'ül Mü'minin Hz. Ali (a.s) de, Allah'a böyle ibadet ediyordu.²³

Yakin merhalesine ulaşan kimse, ihlas makamına da ulaşabilir. Hz. Ali'nin (a.s) de tabir ettiği gibi "*ihlas, yakinin meyvesidir.*"²⁴

Eğer, Allah'ın huzurunda olduğumuza, O'nun bütün yaptıklarımızı gördüğüne, kalplerimizdeki niyetlerden haberdar olduğuna, her türlü izzet ve zilletin O'nun elinde olduğuna, O'nun rızasının, geçici olan dünya

---

23 - Nehc'ul Belaga, Hikmet, 237.

24 - Fihrist-i Gurer'ul Hikme, İhlas Bölümü.

mekanından daha değerli olduğuna... yakinen inanırsak ihlas makamına ulaşmış ve artık başkalarının meth u senalarına, takdir ve övmelerine aldırış etmez oluruz.

Hız. Ali (a.s) ve aile efradı, üç gün üst üste iftarlarını yatime, esire ve miskine, onlardan hiç bir teşekkür ve diğer bir karşılık beklemeden, verdiler.²⁵ Allah-u Teâlâ da, ihlasla yaptıkları bu infaka hürmeten, İnsan Suresini nâzil ederek, Ehl-i Beyt'i övmüştür.

İhlaslı bir insan, İslâmî görevini yerine getirirken, bu konuda halk tarafından yapılacak övgü ve kinamalardan dolayı tavır değiştiremez.

Halkın önemseyip önemsememesi, onun yapacağı hayırlı işlere hiç tesir etmez.

Yapacağı her işi, şer'i vazifesini yerine getirmek amacıyla yapar. Şunun, bunun hal ve hatırı için vazifesinden vazgeçmez, yapması gerekenden de el çekmez.

Mal ve Makam onu, ilahi emirleri yerine getirmekten alıkoymaz.

Onun zahiri ve batını (içi ve dışı) birdir.

Allah ve İslâm yolunda her türlü eziyet ve meşakatlere tahammül eder.

Taassup ve bencillikten uzaktır.

Yaptığı hatalı işlerde ısrar ve devam etmez.

---

25 - İnsan Suresi: 9.

İlahî emirlere itaat eder; halkın, arzu ve hevesinin
isteklerine değil...

* * *

ALLAH-U EKBER...

Şimdi, namazımızı kılmaya başlayabiliriz.

Allah'ı anarak, O'nu yad ederek, O'nu tekbir ederek.

Niyetten sonra "Allah-u Ekber" diyerek, büyük ve yüce olan Allah'tan başka diğer her türlü düşünceyi kalbimizden atarak, sadece ve sadece O'na yönelerek, O'nun rahmet, kudret ve azametinden başka hiç bir şeyi düşünmeyerek, namaza giriyoruz.

Çünkü O "Ekber"dir. Her şeyden daha büyük; En büyük!

Her şeyden, herkesten ve aklımıza gelen her vasıftan büyük!

Tavsif edilmesi mümkün olan her şeyden, dediğimiz, istediğimiz, tanıyıp ve tanıtacağımız her şeyden daha büyük!

Kudreti, en üstün kudrettir.

Zatı, ebedidir.

Lütfü, sınırsız ve sonsuzdur.

Nimetleri, hadsiz ve hesapsızdır.

İlmi, sınırsızdır.

Eşsizdir, şeriksizdir, zevalsizdir, hiç bir şeye ve hiç kimseye muhtaç değildir.

"Allah-u Ekber", yani O'nun kudreti karşısında hiç bir kudreti tanımıyor, kabul etmiyoruz. O'ndan başka hiç kimseden korkmuyoruz, sadece O'na itaat ediyor, kalbimizi O'ndan başka hiç kimseye teslim etmiyoruz, kalbimizde sadece ve sadece O'nun aşk ve muhabbeti vardır, sadece O'nun huzurunda kulluk ediyoruz. Çünkü O, her şeyden yüce, her şeyden üstün ve her şeyden büyüktür.

Hiç bir terim, O'nun azametini hakkıyla izah edemez.

Hiç bir söz, O'nun gerçek büyüklüğünün karşılığı değildir.

...Allah-u Ekber!

Allah'ın azametini, her ne kadar çok hisseder ve ona yakinen inanırsak, Allah'tan başka diğer bütün her şey gözümüzde küçülür ve değersiz olur.

Gökyüzüne her ne kadar yükselirsek, yeryüzündeki evler bizim nazarımızda daha küçük görünür, örneğinde olduğu gibi.

"Tekbir" getiren kimsi, gerçekten de Allah'ın azamet ve büyüklüğüne inanıp bunu diliyle de ikrar ederse, artık Allah'tan başka hiç bir şeyi büyük görmez.

Tekbir, namazımızın hem başlangıcı ve hem de sonudur.

Namazın her yerinde, her rüku ve secdeden sonra ve hatta namazın selamından sonra bile bu sloganı dile getiririz. Tekbirinde, ibadetin lezzet ve tadını hisseden kimse, namazının kabul edildiğini bilmelidir.

Elleri kulak hizasına götürüp "Allah-u Ekber" dediğimizde, Allah'tan başka her şeye sırt çevirip sadece Allah'a doğru yönelmeliyiz. Ve bu ruh haletini namaz boyunca da diri tutmalıyız.

İnsanın, diliyle "Allah-u Ekber" deyip de gerçekte, hayatında ve kalbinde başka şeyleri mesela, dünyayı, serveti, şöhreti, makamı reisliği, parayı, mideyi, şehveti, dostluk, arkadaşlık ve akrabalığı, evi, arabayı ve... daha önemli ve daha büyük görmesi, ne kadar büyük ve de ne kadar aşık bir yalandır.

"Allah-u Ekber" diyen birisi, Allah'tan başka her şeyi küçük görmeye ve de Allah'tan başka her şeyi, hatta canını bile Allah için feda etmeye hazır olmalıdır!!.

Gerçekten de "Allah-u Ekber" sözü, büyük ve derin anlamlı bir sözdür.

Resulullah -s.a.a- bu konuda buyurmuştur ki:

"Allah katında, "Allah-u Ekber" sözünden daha büyük ve daha sevgili bir söz yoktur!"²⁶

* * *

---

26 - İhtisas, Şeyh Muaid, s.34.

FATİHA SURESİ

Namazımızı, tekbirden sonra, önce Fatiha Suresi, daha sonra da herhangi bir diğer Sure, mesela İhlas Suresi ile sürdürüyoruz.

Fatiha Suresi, "Bismillahirrahmanirrahim" ile başlıyor.

Rahman (esirgeyen) ve Rahim (Merhametli) olan Allah'ın adıyla başlıyoruz.

Bismillah, Allah'a yönelip, O'ndan yardım isteme parolasıdır.

Bismillah, şeytanı kovar, kalbi Allah'ın zikriyle nurlandırır, insanın Allah'la olan kulluk ve bağlılığının nişanesi, Allah'a olan aşk ve tevekkülünün izhar edilmesidir.

Herkes, hangi inanç ve hangi mektepte olursa olsun bir kimsenin veya bir şeyin adıyla başlar işine; ama Müslüman, bütün işlerine (bunlardan biri olarak da

namaza), sadece en üstün ve en yüce isim olan Allah'ın ismiyle başlamalıdır.

Ey ismi en iyi başlangıç olan!.

İsmi anmadan mektubu açmam mümkün mü hiç?

Daha sonra, Allah'a hamd ve şükür gelir.

Bütün şükür ve övgüler sadece Allah'a mahsustur, çünkü bütün nimetler, bütün rahmetler, bütün can ve hayatlar O'ndandır.

O'nun nimetlerini sayabilmek mümkün müdür?

Kur'an-ı Kerim'de buyrulmaktadır ki:

"...Eğer Allah'ın nimetlerini saymak isterseniz sayamazsınız!.."

(İbrahim Suresi:34)

Devamlı suda olup da, suyun kudretinden haberdar olmayan bir balık gibi, biz de hayatımızın başlangıcından sonuna kadar, her lahza nimetlere gark olmuş bir durumdayız ve ne yazık ki bundan gaflet içerisindeyiz.

Sahip olduğumuz can, yetenek ve kabiliyetler, sıhhat ve selamet, akıl ve vicdan, su ve otlaklar, meyve ve hayvanlar... bunların hepsi insanın hizmetindedir.

Bulut, rüzgar, sis, güneş, gökyüzü ve... hepsi insan için hareket halindedir.

Gece ve gündüzün birbirlerini takip edişi, deniz, içindeki bütün nimetleriyle, yer ve içindeki hububatıyla, gökyüzü, ay ve güneşiyle, onunla

etrafımızı gördüğümüz göz, konuştuğumuz dil, sesleri işittiğimiz kulaklar, bir çok konuyu ezberlediğimiz hafıza, vücut organlarımız arasındaki uyum ve... binlerce, yüz binlerce nimet, ki Allah-u Teâlâ'nın buyurduğu gibi bunları saymakla bitiremeyiz. Bunların hepsi bizi ihata etmiştir.

Elinden geldiği ve dilinin döndüğü kadar

O'nun şükrünü edâ etmeye çalış ey gönül.

Öyleyse, sadece onu över, bütün hamd ve senaları O'na mahsus kılarız: "Elhamdulillah Rabb'il-Alemin". O âlemin yaratıcısıdır, bağışlayan ve merhamet edendir, rızık verendir, kıyamet gününün sahibidir ve O'ndan bizleri doğru yola, "sırat'el-müstakim"e hidayet etmesini isteriz.

Sırat'el-müstakim, dinin, vahyin ve yüce Allah'ın yoludur.

Peygamberlerin, imamların ve salihlerin yoludur.

Takva, temizlik, adalet, iyilik, kulluk, hakka ibadet, Allah'a itaat, günahlardan uzaklaşma; kıyamet ve hesap gününden korkma yoludur.

Bizleri, Allah'la ve O'nun dini olan İslâm'la düşmanlık sayılan masiyet, inhiraf ve sapıklıktan nefsanî heva ve hevesten, fesat çıkarmaktan koruyup, iyi ve salih insanların yoluna hidayet edip bu yolda, bize devamlılık vermesini isteriz.

İhlas Suresinde de, Allah-u Teâla'yı bir ve tek, hiç bir şeye muhtaç olmadığı, çocuğu bulunmadığı, eşi ve benzeri olmadığı gibi sıfatlarla övüp methediyoruz.

Rüku ve secdelerde Allah'ı methedip övmekle birlikte, O'nu her türlü eksiklik, noksanlık, zayıflık, zulüm, haksızlık, cehalet ve her türlü insanî, maddî ve sınırlayıcı sıfatlardan münezzeh ve yüce biliriz. Tesbihatımız, Allah-u Teâlâ'yı takdis ve tenzih etme sloganıdır. Subhanellah... Subhane Rabbiyel E'la...

* * *

EY RAHİM OLAN ALLAH'IM!

Ey yüce yaratıcımız, sana binlerce şükürler olsun, ki bizi hidayete ulaştırdın, bize akıl verdir.

"Sırat'el-müstakim"e kılavuzluk etmeleri için peygamberi ve de ilahi hüccet ve delilleri gönderdin.

Maddî ve manevî, küçük ve büyük, açık ve gizli nimetleri, bol bol, bizim için yarattın.

Senin huzurundaki rükuumuz, bizim tevazu ve alçakgönüllülüğümüzün nişanesidir.

Biz hiç bir kudret ve süper güç karşısında başımızı eğmiyor, büküyor, teslim olmuyoruz, ama sonsuz kemal ve sınırsız kudret sahibi olan Senin huzurunda hürmetle eğiliyor, secde ederek yerlere kapanıyor, alnımızı toprağa koyuyor, tesbih ediyoruz: Subhane rabbiy'el azimî ve bihamdih... Allah-u Ekber!..

Ey yüce rabbimiz, günahlarımızı bağışlayacak olan sadece Sen'sin!

Eğer Sen bizleri affetmezsen kıyamet gününde çok zor durumlarda kalırız...

Eğer Sen hidayet etmezsen sapıklıktan kurtulamayız.

Eğer Sen, elimizden tutmazsan, şeytanın, heva ve hevesimizin esiri olmaktan kurtulamayız...

Eğer Sen, itaat, ibadet ve kulluk konusunda bize muvaffakiyet vermezsen Sen'den uzaklaşırız, Sen'den uzaklaşırsak, hakikatten ve temizlikten uzaklaşırız, hakikat ve temizlikten uzak olanlar ise cehennemliktir.

Allah'ım...

Sen hataları affedersin, kunut dualarımızda Sen'den bağışlanma, mağfiret ve rahmet istiyoruz.

Sen, bütün günahkarları affedersin, Sen'in rahmetlerinden ümit kesmek büyük bir günahdır.²⁷

Sen o kadar esirgeyen ve rahmet edersin ki, hatta kötülüklerimizi bile iyiliklere dönüştürüyorsun...²⁸

Günah çukuruna düşmememiz, heva ve hevesimize kapılmamamız, şehvet ve maddiyata esir olmamamız için bize rahmet ve merhamet et.

---

27 - "...Allah'ın, rahmetinden ümit kesmeyin. Allah bütün günahları bağışlar..." (Zümer, 53).

28 - "Ancak tevbe edip inanan ve faydalı iş yapanlar, işte Allah onların kötülüklerini iyiliklere dönüştürecektir..." (Furkan, 70).

Sadece Senin kulunuz, ellerimizi senin huzurunda açıp, ihtiyaç ve isteklerimizi sadece Sen'den isteriz.

"İyyeki na'budu ve iyyeke nestein"

Sadece Sana ibadet eder ve sadece Senden yardım dileriz.

Bizim istediğimiz, Sende bulunmayan bir şey var mı ki?

Bizim için ihtiyaç olup da bize vermediğin bir şey mi var?

Hangi tuzak, tehlike ve zarardan bizleri korumadın ki?

Senin, bizi davet edip çağırmadığın hiç bir iyilik, güzellik, saadet ve doğruluk var mı?

Ey bütün iyiliklerin kaynağı! Ey bütün temizliklerin membaı!

Eşi ve benzeri olmayan, her şeye lâıık olan, Sen Rabb'imize lâıık; vesvese ve günah yolandan (ki gerçekte sapıklıktır) uzak birer kul olmak için, bizi muvaffak et.

Allah'ım...

Senin huzurunda, yerlere kapanıyoruz, yani biz topraktanız ve yine toprak olacağız, başımızı secdeden kaldırıyoruz, yani ölümden sonra bir daha dirilecek ve yaptığımız her şeyin hesabını Senin huzurunda vereceğimiz inancındayız.

Secde, bizde kulluk ve alçakgönüllölük ruhunu uyandırır.

Ve bu hal, Senin, her şeyden daha fazla beğendiğin manevî bir haldir.

Sen, bizim gibi günahkar kulların, alnını toprağa koyup "ya rab, ya rab" diyerek Seni çağırmasını ve Senin de bize cevap vererek, bizleri affetmeni seviyorsun.

Sen, salih ve halis kullarının "ya rab, ya rab" haykırıışlarına cevap olarak melekleri, velilerinin işleriyle görevlendirmeyi seviyorsun.

Teşehhüde oturmamız, Allah'ın birliğine ve Peygamberin risaletine şehadet etmemizdir.

Selamımız, Resulullah'ı, salih kulları, melekleri ve bütün müminleri selamlayıp onları methetmektir.

Allah'ım... Ey rahim olan Allah'ım, namazlarımızı kabul eyle; bizleri, Senin üzerimizde olan hakkını idrak edip, Senin emirlerine hakkıyla itaat eden kullarından eyle.

* * *

KALP HUZURU, NAMAZIN RUHUDUR

Her şeyin bir bedeni bir de ruhu vardır.

Namazın ruhu da, "kalp huzuru"dur; teveccüh ve kalp huzurunun olmadığı bir namaz, sadece kelime hareket ve şekillerden ibarettir.

Namazda kalbi huzurun manası, insanın Allah'a kalben yönelerek O'ndan gaflet etmemesi, namazın idrak etmesi; ayrıca insanın ne istiyor, hareket ve fiillerinin manası nedir, kime yönelmiş, kıblesi neresidir, niçin namaz kılmaktadır, nasıl bir ilah karşısında dua ve niyaza, hamd ve senaya, kulluk ve ibadete durduğunu iyice bilmesidir.

Eğer insanın zihni diğer meselelerle meşgul olursa,
Eğer insan dalgınlığa düşerse,

Eğer, her ses, her manzara, her geliş-gidiş, her yazı ve resim kendisini meşgul eder, nerede durduğunu, ne yapmakta olduğunu bilmez, namazda olduğunu unutursa, bu, kalbi huzurun bulunmadığı manasına gelir.

Namazda kalp huzurunu elde etmenin yolu, insanın, namazın manasını, okuduğu şeylerin anlamını bilmesidir.

Diğer bir yolu, gidiş-gelişlerin, seslerin, resim ve tabloların kendisini meşgul etmeyeceği bir yerde namaz kılmasıdır.

Bir başka yolu, namazdan önce ve namaz sırasında, namaz kılan kimseye dikkat ve manevîyat veren, Allah'la olan irtibat ve bağını kuvvetlendirip kendi kulluğunu kendisine hatırlatan, sünnet ve müstehapları yerine getirmesidir.

Önemli bir şahsiyetle görüşmeye gittiğinizde, en iyi elbiselerinizi giyinir, edepli bir şekilde, onun huzurunda durur veya oturur ve her türlü edep dışı hareketten kaçınırsınız. Onun ve kendinizin sözlerine dikkat eder ve görüşme müddeti boyunca o önemli şahsiyete hürmetle davranırsınız.

Allah-u Teâlâ, varlıkların en üstünüdür; kainat ve bütün varlıkların kaynağı O'dur.

Biz, O'nun nimetlerinden yararlanan zayıf ve muhtaç kullar olarak, verdiği nimetler karşılığında, şükür vazifesini yerine getirmek için namaz kılar ve ibadet için huzurunda dururuz.

Allah huzurundaki bu konumumuza dikkat etmemiz, kalbi yumuşatır tevazu, huşu ve alçakgönüllülük meydana getirir.

Namaz "Allah'ın zikri"dir. Elimizden geldiği kadar, Allah-u Teâlâ'nın azamet ve yüceliği, bizim ise muhtaç birer kul olduğumuz konusunu devamlı kalbimizde diri tutarsak kılacağımız namaz daha yapıcı olur.

Unutmamamız gerekir ki, rükularımızda, yüce yaratıcının azameti karşısında eğeliyoruz.

Secdelerimiz, bütün varlıklarla birlikte Allah-u Teâlâ'ya huşuyla itaat edip teslim olmamızdır.

Tesbihatımız, Allah-u Teâlâ'ya secde edip tesbih eden kainatın bütün zerreleriyle hem sâdâ olmamızdır.

Değil sadece insanoğlu

O'nu tesbih etmede

Daldaki bülbül de lisan-ı haliyle,

Onu tesbih etmede.

Sadece biz değil, bütün alem, kendine has lisanıyla Allah'ı takdir ve tesbih etmektedir. Ve bu, O'nun hikmet ve kudretinin nişanesidir

Gün yüzüne çıkan her bitkinin

İlk sözüdür, "Vehdehu lâ şerike leh!"

Kalbin huzuru, namazın can damarıdır.

İbadet ve namazlarımızda, Allah'tan başka hiç kimseyi düşünmemeye, kalbimizin, fikrimizin ve

dikkatimizin başka yerlere dağılmamasına gayret edelim.

* * *

ALLAH'IN VELİLERİNİN NAMAZI

Hayat, muaşeret, cihad ve ibadetlerimizde örneğimiz, masum rehberlerdir.

Onların namazı da bizim için örnek bir namazdır.

İnsanın, Allah hakkındaki marifeti arttıkça, ibadeti daha derin, daha âşıkane ve daha arifane olacaktır.

Peygamberler ve Allah'ın velileri, Allah'a olan aşk ve muhabbetlerinden dolayı herkesten daha çok ibadet ederlerdi. Allah'ı devamlı zikreder, secdeleri uzun, rükuları daimi, gece namazları gözyaşlı ve duaları kalpten idi.

Hız. İbrahim'in (a.s) "Halilullah" (Allah'ın dostu) makamına ulaşmasının nedeni, onun uzun secdeler yapmasıydı.²⁹

---

29 - Müstedrek-il Vesâil, c.1, s.324.

Hız. Musa (a.s), her müstahab (sünnet) namazdan sonra yüzünün sağ ve sol tarafını toprağın üstüne koyardı.³⁰

İmam Musa Kâzım (a.s), sabah namazından sonra başını secdeye koyup günün belli bir bölümünü bu şekilde geçirirdi.³¹

İmam Seccad (Zeynelabidin) (a.s) secde halinde Allah'ı o kadar fazla zikreder ve secdeyi o kadar uzatırdı ki, başını secdeden kaldırdığında bedeni terden ıslanırdı.³² Bundan dolayı İmam Zeynelabidin'e (a.s) "Seccad" lakabı verildi, secdeleri o kadar uzun olduğundan alnında ve secdede yere gelmesi gereken diğer organlarında secde izi oluşmuştu.³³

Hız. Ali'nin (a.s) rükuları o kadar uzun olurdu ki, onun bacak ve ayaklarından ter akardı.³⁴

Allah Resulü namaza öyle aşıktı ki, namaz vaktinin gelmesini sabırsızlıkla beklerdi, namaz vakti girdiği vakit de hiç kimseyi tanımıyormuş gibi hemen namaza dururdu.³⁵

Allah Resulü (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

---

30 - Kısır el-Cemel.

31 - Kısır el-Cemel.

32 - Bihar'ul Envar, c.82, s.137.

33 - Vesâil, c.4, s.977.

34 - Bihar'ul Envar, c.82, s.110.

35 - Sünen En-Nebi, s.251.

*"Allah-u Teâla, namazı gözümün nuru kıldı ve onu, bana sevdirdi. Aç ve susuz bir insan, su ve yemek yediğinde doyar ama ben, hiç bir zaman namaza doymuyorum."*³⁶

Allah Resulü'nün kalbi, namaz kıldığı zaman, Allah'ın korkusundan titrerdi.³⁷

Allah Resulü, gecenin büyük bir kısmını ibadetle geçirirdi.

Hız. Ali (a.s) namazda kendisinden geçerdi, yüzünün rengi değişirdi.

Hız. Peygamber (s.a.a) buyurmuştur ki:

*"Uzun secdelerle bana yardım ederseniz, ben de sizlere cenneti garantilerim."*³⁸

Kur'an-ı Kerim'de, Allah Resulü'nün (s.a.a) dostlarının simaları şöyle tarif edilmektedir:

"Muhammed Allah'ın elçisidir. Onun yanında bulunanlar, kafirlere karşı şiddetli, kendi aralarında merhametlidirler. Onların, rüku ve secde ederek Allah'ın lütuf ve rızasını aradıklarını görürsün. Yüzlerinde secdelerin izinden alâmetler vardır..."

(Fetih Suresi: 29)

---

36 - Sünen en-Nebi, s.269.

37 - Sünen en-Nebi, s.269.

38 - Müstedrek'ül Vesâil, c.1, s.329.

İmam Cafer Sadık (a.s), Hz. İmam Hüseyin'in (a.s) pâk mezarının toprağından başka bir yere secde etmezdi ve buyururlardı ki: *"İmam Hüseyin'in (a.s) pâk mezarının toprağına secde etmenin öyle bir nuru vardır ki, engel olan bütün perdeleri ortadan kaldırır."*³⁹

Hz. Seyyid-üş Şüheda İmam Hüseyin'in (a.s) pâk mezarlarının toprağına secde etmek insana, din yolunda fedakarlığı, Allah yolunda cihad ve şehadeti ilham eder. Namaz kılan; Kerbela'nın cihad ve şehadet kültürüyle tanışır.

Allah velileri ve yüce insanların namazları konusundaki örnekler, bu özet kitaba sığmayacak kadar fazladır.

* * *

---

39 - Bihar'ul Envar, c.103, s.135.

NAMAZIN SONU

Namaza, öz ve kısa bir bakıştan sonra, namazın son merhalesine ulaşıyoruz.

Yaptığımız son secdeden sonra iki dizimiz üzerine teşehhüt için oturup, Allah'ın birliğine ve Hz. Muhammed'in (s.a.a) Allah'ın kulu ve resulü olduğuna şahadet ederiz.

Allah'ın resulüne salat ve selam ederiz.

Kendimize, Allah'ın salih kullarına, meleklerle ve selama lâyük olan herkese de selam ederiz.

Namazdaki selamlarımız, Allah'ın resulü ve gerçek mü'minlerle; doğruluk ve iyilikli, doğrular ve iyilerle anlaşmak, onlarla bağlılığı ilan etmek manasına gelir.

Allah Resulü ve onun pâk Ehl-i Beyti'yle bağlılığımızı, hatta namazın teşehhüdünde bile, bir daha tekrar ediyoruz. Çünkü din, Ehl-i Beyt'le irtibat kurulmadan eksik, namaz da, onlara selam

gönderilmeden batıldır. Bu konudaki önemlilik, bize doğru rehberliğin rolünü de öğretmektedir. Bizim, Hz. Muhammed'in (s.a.a) risaletine şehadet etmemiz ve O'nun soyundan olan Ehl-i Beyt İmamları'na selam göndermemiz Kur'an ve Allah yolundaki sahîh ve gerçek rehberlik çizgisiyle olan bey'atimizi yenilememizdir.

Hz. Resulullah (s.a.a), bizim selamımızı işitmekte ve bizlere cevap vermektedir (ama biz bunu idrak edemiyoruz). İnsanların en yücesi olan Hz. Muhammed (s.a.a) gibi birisine selam verip onun da selamımızın cevabını vermesinden daha büyük bir saadet ve mutluluk düşünülebilir mi?

Namazdaki selamımız, bu yüce şahsiyetin, bize doğru yolu göstermek için çektiği bunca zahmetlerin kadrini bilmek ve ona saygı ve ihtiram göstermektir.

* * *

DUA VE TESBİHAT

Namaz bittikten sonra, insanın hemen kalkıp gitmemesi, namazın tamamlayıcısı sayılan dua, tesbihat ve diğer sünnet ve müstehapları da yerine getirmesi çok daha güzeldir. Namazdan sonra yapılan bütün bu müstehaplara "ta'kibat" denilmektedir.

Dua kitaplarında, her namazdan sonra yapılması tavsiye edilen özel dua ve müstehaplar beyan edilmiştir.⁴⁰

Namazdan sonra Kur'an-ı Kerim okumak, tevbe ve istiğfar etmek, selavat göndermek, Allah-u Teâlâ'dan ihtiyaçlarımızı gidermesini istemek, muhtelif dualar okumak, Hz. Fatıma'nın (a.s) tesbihatlarını yerine

---

40 - Mefatih'ül Cinan kitabının ilk sayfalarına müracaat edilsin.

getirmek ve şükür secdesi yapmak... bunların hepsi, yapılması tavsiye edilen müstehab ve sünnetlerdir.

Çok tavsiye edilen Hz. Fatıma (a.s) tesbihatı, namazdan sonra, 34 defa "Allah-u Ekber", 33 defa "Elhamdulillah" ve 33 defa "Subhanellah" demektir. Sevabı çok olan bu zikirleri Hz. Resulullah (s.a.a), kendi kızı Hz. Fatıma'ya (a.s) öğretmiştir. Bundan dolayı bunlar Hz. Fatıma (a.s) tesbihatı diye meşhur olmuştur.

Namaz ve Allah-u Teâlâ'ya aşık olan birisi, namazdan sonra Allah'la olan bu irtibatı hemen koparmaz, dua ve zikirleri de yerine getirir.

Başı secdeye koyup, Allah'a hamd ve şükürler olsun, demek; ya Rab, ya Rab, diyerek af ve mağfiret istemek; Allah'ı, verdiği bütün bu nimetlerden dolayı meth-u sena etmek, namaz kılanın marifet ve edebini gösteren şükür secdesini yapmak da namazdan sonra yapılması tavsiye edilen müstehaplardan bir diğeridir.

Elbette ki, şükür secdesi bir tanesidir. Allah'ın bizim için yarattığı nimetlere şükretmenin bir çok muhtelif şekil ve çeşidi vardır. Bunların en önemlilerinden birisi de günahlardan uzaklaşmaktır.

* * *

CUMA VE CEMAAT NAMAZLARI

Namazın aslının farz olmasının yanında, onun cemaatla kılınması da çok tavsiye edilen müstehaplardandır. Günlük beş vakit farz namazların dışında, nafile (sünnet) namazlar olarak isimlendirilen ve bunlardan ayrı olarak da muhtelif münasebetlerle kılınan diğer müstehab namazlar da, çok tavsiye edilmiştir.

İbadet aşkı, Allah'ı razı etmek isteyen muvahhid bir insanı, sadece farzlarla yetinmeyip diğer müstehap ve nafile ibadetleri, gece namazı ve... yerine getirmeye de itmelidir.

Cemaat namazlarının sevap ve mükafatı, vasfedilemeyecek kadar çoktur.

Haftada bir defa olarak kılınan Cuma namazının, ibatî yönünün yanında içtimaî, siyasî ve kültürel yönleri de vardır. Cuma namazı, Müslümanların saflarını daha

bir sıkılaştırır, tefrika ve nifak meydana getirmek isteyenlerin hilelerini ve İslâm düşmanlarının yalan ve yanlış propagandalarını etkisiz hale getirir.

Cuma ve cemaat namazları, Müslümanların azamet ve yüceliklerinin alametidir.

Cemaat namazları, Müslümanların birbirlerini tanıyıp, birbirleriyle yardımlaşarak müşkül meselelerini halletme ortamını oluşturur.

Cemaat namazının değer ve faydası, ne kadar kısa ve gecikmeyle kılınmış olsa da uzatılarak vaktin evvelinde kılınan münferit namazdan daha fazladır.

Cuma ve cemaat namazlarının saflarında, gönül birliği, eşitlik ve beraberlik vücuda gelir.

Cemaat namazlarında, bencillik ve benmerkeziyetçilik eriyip ortadan kalkar.

Mü'minler, cemaat halinde olmalarından dolayı Allah'ın rahmetine daha fazla şâmil olurlar.

Hadislerde şöyle buyrulmuştur:

*"Cemaat namazının sesini işitip de ona itina göstermeyen kimsenin namazının değeri yoktur."*⁴¹

*"Cemaat namazlarına devam etmek, insanı münafik olmaktan korur."*⁴²

* * *

---

41 - Vesâil, c.5, s.375.

42 - Men La Yahzuruhu'l Fakih, c.1, s.377.

SON SÖZ...

Elimizdeki kitabın sonuna geldik.

Ama... daha yolun başlangıcındayız.

İnsan olma, kemale erişme, kulluk etme, Müslümanca yaşama, Allah'ı, sahip ve hakim bilme ve Allah'a ihlaslı bir şekilde ibadet etme yolunun başında...

Namaz, bizim yaratıcımızla olan dostluğumuzdur; onda gevşeklik göstermeyelim.

Namaz, "kulun", "Yaratıcısıyla" muhatap olmasıdır; onu sevelim.

Namaz, ruhumuzun gıdasıdır; onu unutmayalım.

Dikkat ve kalp huzuru, namazımızın can ve ruhudur; namazda devamlı Allah'ı yad etmeliyiz.

Namaz, münker ve kötülüklerden alıkor; ondan daha fazla faydalanmaya çalışalım.

Namaz, bir insanın yaratıcısıyla olan irtibatında en iyi ibadet, en önemli fariza, en aşıkâne duadır. Onu en temel işlerimizden biri kabul edelim.

Namaz olmazsa, ruh yorulur, ümitler zayıflar, insanın kalp ve gönlü neşesiz ve sönük olur.

...Eğer şimdiye kadar, namaz konusunda kusur ve tembellikte bulunmuşsak, tevbe ve kemale ulaşma yolu bizim için açıktır. Kelimenin tam anlamıyla "Muhammed Ümmeti", "Ali Şiası", "Hüseyin'in takipçisi" ve "İmam Mehdi'nin gerçek bekleyicileri" olmak için, ciddi bir şekilde karar verelim. Bu rehberlerin risalet, cihad, şehadet ve gaybetleri; dinin ihyası ve insanların maddî sınırları aşıp Allah'la irtibat kurmaları içindir.

Namaza önem verelim... İnşaallah...